

HØJSKOLE MED DANSK OG MATEMATIK

FOR UNGE UDEN UNGDOMSUDDANNELSE

Højskole
erne

Kære kommune og ungevejleder

INDHOLD

Højskole med dansk og matematik	4
Hverdagen på højskole.....	5
En dag på højskole	6
Det faglige	8
Det sociale	10
Det personlige.....	11
Økonomi og støttemuligheder.....	12
Andre understøttende ordninger	14

Højskolerne

Folkehøjskolernes Forening i Danmark (FFD)
www.ffd.dk - www.hojskolerne.dk

Kontaktperson:
Jakob Hvenegaard, jha@ffd.dk, tlf. 4022 8725

Layout: Kad, FFD
Tryk: Dystan & Rosenberg. Oplag: 500

2024

Forberedelse til ungdomsuddannelse

Omkring 40.000 danske unge står ifølge Børne- og Undervisningsministeriet uden for job og uddannelse. De unges udfordringer er forskellige, men et gennemgående træk er, at de har brug for at udvikle sig såvel fagligt som socialt og personligt for at kunne påbegynde og færdiggøre en uddannelse eller varetage et job.

Højskolerne ønsker at hjælpe denne gruppe af unge, da vi har gode erfaringer med at styrke de unges selvværd og give dem tro på egne evner. Nogle unge har dårlige erfaringer med sig fra grundskolen. Andre er skoletrætte, har lavt selvværd eller har ikke afsluttet folkeskolen. Højskole med dansk og matematik er et tilbud, der har fokus på at gøre denne gruppe af unge klar til en ungdomsuddannelse. Indsatsen er støttet med midler fra socialstyrelsen.

Nedsættelse af elevens egenbetaling

Det er muligt for eleven at søge om økonomisk tilskud. I en evaluering af indsatsen fra CEFU i 2022 fremgår det, at over 70 % af eleverne var i uddannelse, arbejde eller et andet forberedende forløb tre måneder efter højskoleopholdets afslutning.

Hvad er højskole med dansk og matematik?

Et trygt læringsmiljø

Højskole med dansk og matematik er et almindeligt højskoleophold. Når den unge bliver elev på højskolen, vælger de imellem højskolens forskellige valgfag og får samtidig undervisning i dansk og/eller matematik. På en højskole er der ingen eksaminer, karakterer eller bedømmelse. Dette skaber et trygt, åbent og anderledes læringsmiljø, hvor eleven kan udvikle sig frit. Undervisningen i dansk og matematik tilrettelægges ud fra den enkeltes elevs forudsætninger, og der er plads og tid til alle. Lærerne har fokus på at understøtte elevens alsidige udvikling og at styrke elevens tro på sig selv.

Målgruppe

Tilbuddet henvender sig til unge mellem 16 og 25 år, som er bosiddende i Danmark, der ikke har en ungdomsuddannelse, og som har brug for at blive styrket fagligt i dansk og/eller matematik. Karakteristisk for målgruppen er, at de har brug for en ny start i nye rammer og at få troen på sig selv tilbage, for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse.

Læs mere om tilbuddets målgruppe her:

Hverdagen på højskole

Elevens hjem

Højskolen bliver elevens hjem i den tid, de går der. Nogle bor med en roomie, og nogle bor på enkeltværelse. Man er tilknyttet en bo-gruppe, og har en kontaktlærer, som i løbet af opholdet får et indgående kendskab til den enkelte elevs trivsel. Desuden kan eleven få tilknyttet en mentor.

Højskolens hverdag er bundet op på faste rutiner, og dagene følger typisk et fast skema med undervisning og samvær, som planlægges af skolens lærere, elever og ledelse. Erfaringen er, at hverdagens rutiner opleves som helende, hvilket skaber tryghed for eleven. I weekenden er programmet anderledes, og her kan man enten blive på skolen eller tage hjem.

Rammen for fællesskabet

Fællesskabet med skolens andre elever er centralt på en højskole, hvilket kommer til udtryk i både undervisningen, det pædagogisk tilrettelagte samvær uden for undervisningen og i fritiden. Man kommer tæt på hinanden,

og der er altid nogen at være sammen med på skolen. Hverdagen kommer på den måde til at skabe rammen om de venskaber, man får på et højskoleophold.

Engagerede lærere

Lærerne er engagerede i højskolens hverdag, og eleverne møder således lærerne i såvel undervisning som ved måltiderne, til sociale arrangementer eller i weekenden. Dette bidrager til et stærkt fællesskab på skolen og skaber et tæt bånd imellem elever og lærere, hvilket både har positiv effekt på elevernes læringsudbytte, elevernes trivsel i hverdagen og lærerens mulighed for at hjælpe og støtte eleven.

Eksempel: En hverdag på højskole

Morgenmad

Hver dag starter med fælles morgenmad på skolen. Efterfølgende er der, et par gange om ugen, oprydning/rengøring af værelse eller fællesområde.

Morgensamling

Morgensamlingen starter med fællessang og efterfølgende fortæller en lærer eller elever om en aktuell begivenhed, en interesse eller en personlig fortælling.

Formiddagsfag

Dansk eller matematik: I undervisningen er der plads til alle og fokus på den enkelte elevs udgangspunkt.

Frokost

Et vigtigt samlingspunkt i højskolens hverdag er måltiderne, hvor eleverne mødes, spiser og taler sammen på tværs af fag og bo-grupper.

Eftermiddagsfag

Valgfag: I skolens andre fag kan eleverne for eksempel prøve kræfter med noget kreativt eller fysisk. Valgfagene har man sammen med skolens øvrige elever.

Fritid

I fritiden er der mulighed for at lave sociale aktiviteter, fordybe sig i et projekt i skolens faglokaler, planlægge et elevarrangement eller at tage en pause på sit værelse.

Aftensmad

Alle højskoler har en form for tjansesordning, hvor eleverne på skift hjælper til i køkkenet og er med til at servere måltiderne.

Aftenaktivitet

Om aftenen kan der være aktiviteter, som enten er planlagt af skolen eller af eleverne selv.

Det faglige

Dansk og matematik

På et højskoleophold med dansk og matematik vil dele af undervisningen være i dansk og/eller matematik. Højskolerne er eksamensfrie. Gennem undervisningen og højskolens øvrige aktiviteter forbereder eleven sig til en ungdomsuddannelse efter højskoleopholdet

Det er forskelligt, hvordan højskolerne planlægger undervisningen i dansk og matematik. På én højskole har alle elever fagene, mens det på de andre skoler er en linje eller et valgfag, der afholdes samtidig med skolens andre fag.

Udgangspunkt i den enkelte elev

Lærerne er bevidste om, at mange elever, der går på højskole med dansk og matematik, har haft dårlige oplevelser med fagene i deres tidligere skolegang. Derfor tager lærerne i undervisningen udgangspunkt i den enkelte elevs ønsker og behov og tilrettelægger undervisningen, så den enkelte elev kan udvikle sig, uanset elevens faglige niveau. Det giver eleverne lyst til og mod på at kaste sig ud i at arbejde med fagene og få succesoplevelser i undervisningen.

”Lærerne giver ikke op på en. Man er vant til fra folkeskolen, at man bare kommer ned bagerst i klassen. Her hjælper de én fagligt der, hvor man er. Det er et skub i den rigtige retning.”

Elev. Kilde: Evaluering fra Center for Ungdomsforskning: ”Højskole med forløb i dansk og matematik”

Valgfag

Udover dansk og matematik har man valgfag, som kan være fag, man i forvejen interesserer sig for eller er nysgerrig på at prøve af. Det kan eksempelvis være sport, teater, musik, kunst, esport eller outdoor.

På en højskole bliver man ikke bedømt i fagene, og man skal heller ikke have særlige forudsætninger for at kunne vælge bestemte fag. Man kan frit vælge de fag, man synes lyder spændende.

Fordybelse i interesser

I valgfagene har man også mulighed for at dyrke sine interesser med andre, der interesserer sig for det samme. Det at finde et fællesskab igennem en fælles begejstring for eksempelvis musik, udeliv eller computere er en særlig oplevelse.

Da højskolen giver mulighed for at fordybe sig i ting, man interesserer sig for eller er nysgerrig på, kan eleven lære sig selv bedre at kende og få mod på at prøve nye ting. For nogen giver det inspiration og mod i forhold til uddannelse og job, da man kan prøve sig selv af i en tryk ramme.

”Undervisningen gør bare, at jeg bliver meget mere selvsikker og det gør, at jeg tror meget mere på, at jeg godt kan, og at jeg snildt kan lære noget. At jeg ikke bare er dum.”

Elev. Kilde: Evaluering fra Center for Ungdomsforskning: "Højskole med forløb i dansk og matematik"

Skoler i indsatsen

Brande Højskole, Højskolen Snoghøj, Kalø Højskole, Nordfyns Højskole, Ungdomshøjskolen ved Ribe og Vrå Højskole. Læs mere her:

Det sociale

Fællesskabet er udviklende

Eleverne på en højskole lærer hinanden rigtig godt at kende, da de er sammen på mange forskellige måder. Gennem fælles oplevelser kommer de tæt på hinanden, og for de fleste elever er fællesskabet en central del af deres højskoleophold. Fællesskabet giver eleverne en følelse af, at andre har brug for dem, og at de har brug for andre. Gennem dette forpligtende fællesskab udvikler eleverne sig, danner nye venskaber og får selvtillid og tro på sig selv. Dét at fællesskaberne også typisk er mangfoldige giver eleverne en unik mulighed for både at møde andre unge de kan spejle sig i, men også andre, som kan give dem nye perspektiver på deres liv.

Fritid, weekender og pauser

I weekenderne er der mange elever, der bliver på skolen. Her er man sammen på andre måder, når man f.eks. slapper af i højskolens fællesstue eller holder fest sammen. På den måde kan man også skabe relationer til andre elever end dem man f.eks. har fag med.

Fællesskabet fylder meget på højskolen, og man kan have brug for at trække sig og tage en pause nogle gange. Man kan f.eks. tage en lur på værelset eller tage hjem på weekend.

”Det vigtigste på højskolen er helt klart fællesskabet med mine venner. Det har virkelig overrasket mig, hvor godt jeg egentlig har taget imod folk, og hvor godt de har taget imod mig. Det har jeg slet ikke været vant til.”

Elev. Kilde: Evaluering fra Center for Ungdomsforskning: ”Højskole med forløb i dansk og matematik”

Find CEFUs rapport her:

Det personlige

Personlig udvikling og nye perspektiver

Den enkelte elev har rig mulighed for at lære sig selv at kende, når de går på højskole.

I løbet af et højskoleophold kan eleven prøve sig selv af i mødet med nye mennesker, nye fag og nye oplevelser. Dette udvider elevens horisont og giver nye perspektiver på eget liv. Erfaringen er, at mange af eleverne får ny energi, engagement og motivation af at gå på højskole. Desuden oplever mange af eleverne, at højskolens fokus på blandt andet fællesskab, kreativitet og at lære på andre måder giver dem lyst til at påbegynde eller genstarte en ungdomsuddannelse.

Mange elever bruger også samtaler med skolens lærere til at få det ud af højskolen, som de ønsker. Det kan være gennem løbende samtaler med en kontaktlærer eller faglærere, gennem højskolens vejledningstilbud eller gennem tilknytning til en mentor.

”Det bedste, der er sket, er, at jeg er blevet glattere for mig selv. Blevet mere moden.”

Elev. Kilde: Evaluering fra Center for Ungdomsforskning: ”Højskole med forløb i dansk og matematik”

Økonomi og støttemuligheder

Nedsat egenbetaling

Det er muligt at ansøge om nedsættelse af elevens egenbetaling.

Ifølge Højskolelovens §31 stk. 3, kan elevens hjemkommune give tilskud til elevens egenbetalingen til et højskoleophold.

Det er også muligt at søge økonomisk støtte med et "Højskole med dansk og matematik"-stipendie. Med stipendiet kan man få nedsat elevens egenbetaling.

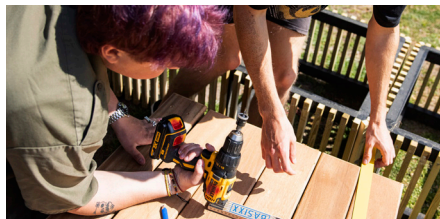
Eleven kan søge støtte, der kan dække op til fuld friplads, inklusiv eventuelle materialeudgifter og studierejse. Dette gør eleven i samarbejde med sin kommunale vejleder og den højskole, eleven ønsker at gå på. Det skal godtgøres, hvorfor eleven er en del af tilbudets målgruppe, samt hvorfor eleven har brug for økonomisk støtte. De første 16.400 kr. af tilskuddet er skattefrie, hvorefter der skal betales skat af den del af stipendiet der overstiger 16.400 kr. Dette betyder, at hvis der eksempelvis søges om 21.000 kr., vil 4.600 kr. være skattepligtige. Hvis højskoleopholdet løber over 2 kalenderår, vil der kunne søges om skattefrit tilskud på op til 16.400 kr. pr. år. Andre økonomiske støttemuligheder skal være afsøgt, for eksempel hos kommunen eller elevens familie. Se et eksempel på finansiering af højskoleopholdet på den modsatte side. Stipendiet skal være søgt inden opholdets start.

Læs mere om muligheden for at søge om et stipendie her:

CASE: Marie på 18 år har brug for at komme væk hjemmefra og få en ny start i et nyt miljø. Hun havde en svær folkeskoletid, og forlod folkeskolen uden at have bestået dansk eller matematik. Som følge af mistrivsel har hun haft en del fravær i folkeskolen og havde ikke overskud til at fordybe sig i fagene. Hun havde det svært derhjemme og blev mobbet i skolen. Hun vil meget gerne starte på en ungdomsuddannelse, men det kræver, at hun forbedrer sine evner inden for dansk og matematik. Hun kan også godt lide at lave noget med hænderne og drømmer om at uddanne sig til tømrer. I samtale med hendes kommunale ungevejleder taler de om et højskoleophold. De finder frem til et højskoleophold med dansk og matematik, hvor hun kan arbejde med sine interesser indenfor

håndværk, samtidig med at hun forbereder sig til en ungdomsuddannelse. Hun vil afslutte højskoleopholdet med at gå til en optagelsesprøve på tømreruddannelsen. Marie får en rundvisning på en højskole, og hun vil gerne gå der. I samarbejde med højskolen ansøger Marie og hendes vejleder om et stipendie på 16.400 til delvis finansiering af hendes ophold på højskolen.

Eksempel:	Pr. uge/kr.	20 ugers ophold/kr.
Ugepris for opholdet	1700	34.000
Stipendie for højskole med dansk og matematik	820	16.400
Kommunen medfinansierer	600	12.000
Eleven kan selv betale	280	5.600
Rest	0	0

Andre understøttende ordninger

Mentorordning

Mange elever på højskoleophold med dansk og matematik er også tilknyttet højskolens mentorordning. Mentorordningen er for unge mellem 17 ½ og 25 år, og de skal visiteres til ordningen af Den Kommunale Ungevejledning.

Igennem mentorordningen får eleven tilknyttet en mentor, der er ansat på skolen. Mentoren støtter og vejleder eleven undervejs i opholdet og hjælper eleven med at opnå de mål, der er sat i elevens uddannelsesplan.

Vejledning

Alle højskoler tilbyder uddannelses- og karrierevejledning til elever, der går på kurser af mindst 12 ugers varighed, og medvirker således til at afklare eleverne i valg af uddannelse og job.

Specialpædagogisk støtte:

For elever der har særlige behov, er der mulighed for at søge støtte til specialundervisning. For elever der har svære handicaps, kan der søges om lærerstøtte i undervisningen, praktisk hjælp i undervisningen eller hjælpemidler i undervisningen. Højskolen ansøger i samarbejde med eleven om støtten.

Overgange og samarbejde om den unge

Vi ved af erfaring, at overgange kan være rigtig svære for mange unge, og højskolerne gør sig umage for at hjælpe den unge mest muligt i disse overgange, både ved højskoleopholdets opstart og afslutning. Af den grund arbejder Højskolerne også for at have et stærkt samarbejde med aktører, der kan være relevante for at styrke disse overgange.

Læs mere om de forskellige muligheder der er for elevstøtte

Kontakt

Specialkonsulent Jakob Hvenegaard
jha@ffd.dk, tlf. 4022 8725

”Både unge, undervisere og samarbejdspartnere oplever, at de unge får et stort og varieret udbytte af højskoleopholdet, og at det er væsentligt, at højskolerne netop lykkes med at ramme en kombination af et fagligt, socialt og personligt udbytte.”

Kilde: Evaluering fra Center for Ungdomsforskning:
”Højskole med forløb i dansk og matematik”

Højskoleme